

קרבן מנחה – פסוקים בתורה

ויקרא צו ז' (לו) ז' את התורה לע' לה' למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים:
 פרק I – מנחות לצבור
 פרק II – מנחות היחיד
 פרק III – מנחות נסכים

I – מנחות לצבור

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ג: שלש מנחות לצבור

1] עומר התנופה והוא קרב למזבח

מנחת עומר התנופה [מנחת ציבור – משעורים, יש שמן, יש לבונה] **ויקרא ב' (יד)** וְאֵם תִּקְרִיב מִנְחַת בִּפְרוּרִים לֵיֶךָ וְנָם אָבִיב קְלוֹי בְּאֵשׁ גָּרֵשׁ פְּרָמֶל תִּקְרִיב אֵת מִנְחַת בִּפְרוּרֵיךָ: (טו) וְנָתַתְּ עֲלֶיהָ שֶׁמֶן וְשִׁמְתָהּ עֲלֶיהָ לֵב נֶה מִנְחַת הוּא: (טז) וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֵת אֲזִכְרֹתָהּ מִגִּרְשָׁהּ וּמִשְׁמָנָהּ עַל כָּל לֵב נָתַתָּה אִשָּׁה לֵיֶךָ: פ

ויקרא אמור כג (י) דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תֵבֵאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֵת קְצִירָהּ וְהִבַּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן: (יא) וְהִנִּיחָהּ אֶת הָעֹמֶר לְפָנַי יָמָּה לְרֹצֵץ נֶכֶם מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת יִנְיָפוּ הַכֹּהֵן: (יב) וְעֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַהוּא הַנִּיפְכֶם אֶת הָעֹמֶר כְּכֹשׁ תְּמִים בְּוֶשְׁתּוֹ לַעֲלֹתָהּ לֵיֶךָ: (יג) וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִי נִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן אִשָּׁה לֵיֶךָ רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְפָּה יַיִן רִבִיעֵת הֵהִיךָ: (יד) וְלָחֶם וְקִלְי וְכֹרֶמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הִבִּיאְכֶם אֶת קֶרְבֶּן אֵל הַיְיָ חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבַּע תִּיכֶם: ס

שמות בשלח טז (לו) וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית הַאִיִּפָה הוּא: פ

2] שתי הלחם שמביאין ביום עצרת, ואלו נקראו מנחה ואינו קריבין לגבי המזבח והן חמץ, ועליהם נאמר קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו,

שתי הלחם [מנחת ציבור – מחמץ, אין שמן, אין לבונה]

ויקרא אמור כג (טז) עַד מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לֵיֶךָ: (יז) מִמּוֹשֵׁב תִּיכֶם תִּבְיֹאוּ לָחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּי עֶשְׂרִי נִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה חֲמִץ תִּאֲפִינָה בִּפְרוּרִים לֵיֶךָ: (יח) וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלָּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפֶרֶךְ בְּוֶשְׁתּוֹ אֶחָד וְאֵילִם שְׁנַיִם יִהְיוּ עֲלֶיהָ לֵיֶךָ וּמִנְחָתָם נִסְפִינָהם אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לֵיֶךָ: (יט) וְעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת וְשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזִבְחַת שְׁלָמִים: (כ) וְהִנִּיחָהּ הַכֹּהֵן אֶת הָלָחֶם הַבִּפְרוּרִים תְּנוּפָה לְפָנַי יָמָּה עַל שְׁנֵי כְבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לֵיֶךָ לֶכֶף הַכֹּהֵן: (כא) וּקְרַאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֵבֶדְהָ לֹא תַעֲשׂוּ חֲקַת עוֹלָם בְּכָל מוֹשֵׁב תִּיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם: (כב) וּבִקְצִירְכֶם אֶת קְצִיר אֲרֻצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ בְּקִצְרְךָ וְלָקַט קְצִירְךָ לֹא תִלְקַט לְעַנִּי וְלִגֵּר תַעֲזֹב אֶת הָאֵנִי יָמָּה אֶל הַיְיָ: ס

ויקרא ב' (יב) קרבן ראשית תקריבו אותם ל' יעלו לריח ניח' ח:

3] לחם הפנים שעושיין בכל שבת ואינו קרב לגבי המזבח אלא כולו נאכל לכהנים

לחם הפנים [מנחת ציבור אין שמן, יש לבונה]

שמות תרומה כה (ל) וְנָתַתְּ עַל הַשְּׁלֶחֶן לָחֶם פָּנִים לְפָנַי תְּמִיד: פ

ויקרא אמור כד (ה) וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאִפִּיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִי נִים יִהְיֶה חֲתֻלָּה הָאֶחָת: (ו) וְשִׁמְתָהּ אֹתָם מְעַרְכוֹת יָשׁ הַמְעַרְכָּת עַל הַשְּׁלֶחֶן הַזֶּה לְפָנַי יָמָּה: (ז) וְנָתַתְּ עַל הַמְעַרְכָּת לֵב נֶה זֶפֶה וְהִיטָהּ לָלָחֶם לְאֲזִכְרָה אִשָּׁה לֵיֶךָ: (ח) בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת יַעֲרֹכְנוּ לְפָנַי יָמָּה וְנָם תְּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: (ט) וְהִיטָהּ לְאֶהֱרֹן וְלְבָנָיו וְאֶכְלֶהוּ בְּמִקוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יָמָּה חֶק עוֹלָם: ס

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ד: ותשע מנחות היחיד וכלן קריבין למזבח ואלו הן:

[1 מנחת חוטא והוא המנחה שמקריב העני כשיתחייב חטאת ולא תגיע ידו,

מנחת חוטא - קרבן חטאת] עולה ויורד [מנחת יחיד, חרבה = אין שמן או לבונה] ויקרא ה(א) ונפיש פי תחטא ... (ו)..... נקבה מן הצאן פשבה או שעירת עזים לחטאת... (ז) ואם לא תגיע ידו די שיה ... שפתי תרים או שני בני יונה ליק נק אקד לחטאת ואקד לע' לה:..... (יא) ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה ס' לת לחטאת לא ישים עליה שמן ול א יתן עליה לבנה כי חטאת היא: (יב) והביאה אל הכהן וקמץ הכהן ממנה מלוא קמצו את אזכרתה והקטיר המזבחה על אשי יק' נק חטאת הוא: (יג) וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה לכהן כמנחה: ס

[2 מנחת סוטה והיא מנחת הקנאות,

מנחת סוטה] מנחת יחיד - משעורים, חרבה = אין שמן, אין לבונה]

במדבר נשא ה(יא) ונדבר יק' נק אל מ'שה לאמר:

(יב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל:

(טו) והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא את קרבנה עליה עשירת האפה קמת שע' רים לא יצ' ק עליו שמן ול א יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת הוא מנחת זכרון מזכרת עון

(כה) ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאת והניף את המנחה לפני יק' נק והקריב אותה אל המזבח: (כו) וקמץ הכהן מן המנחה את אזכרתה והקטיר המזבחה ואחר ישקה את האשה את המים:

[3 המנחה שמקריב כל כהן תחילה כשיכנס לעבודה שמקריב אותה בידו והיא הנקראת מנחת חינוך,

[4 המנחה שמקריב כהן גדול בכל יום והיא הנקראת חביתין,

מנחת חינוך + מנחת חביתין [כהן גדול] [מנחות יחיד, יש שמן, יש לבונה, כולה נשרף על המזבח]

ויקרא צו ו(יב) ונדבר יק' נק אל מ'שה לאמר:

(יג) זה קרבן אהר'ן ובניו אשר יקריבו ליק נק ביום המשח אתו עשירת האפה ס' לת מנחה תמיד מחציתה בכ' קר ומחציתה בערב:

(יד) על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב רים ניח'ם ליק נק:

(טו) והכ'הן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליק נק פליל תקטר:

(טז) וכל מנחת פ'הן פליל תהיה לא תאכל: פ

[5 מנחת הסולת והיא באה בנדר ונדבה,

מנחת סולת] מנחת יחיד - נדר ונדבה]

ויקרא ב(א) ונפיש פי תקריב קרבן מנחה ליק נק ס' לת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה:

(ב) והביאה אל בני אהר'ן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר

הכ'הן את אזכרתה המזבחה אשה רים ניח'ם ליק נק:

(ג) והנותרת מן המנחה לאהר'ן ולבניו ק'דש קדשים מאשי יק' נק: ס

[6-7-8-9 מנחת המחבת והיא באה בנדר ונדבה, מנחת המרחשת והיא באה בנדר

ונדבה, מנחת מאפה תנור והיא באה בנדר ונדבה, מנחת ריקיין והיא באה בנדר ונדבה.

מנחות מאפה תנור: חלות מצות וריקיין מצות. מנחת מחבת, מנחת מרחשת [מנחות יחיד - נדר ונדבה]

ויקרא ב(ד) וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור ס' לת חלות מצ'ת פלול'ת בשמן וריקיין מצות משחים בשמן: ס

(ה) ואם מנחה על המחבת קרבנך ס' לת פלולה בשמן מצה תהיה:

- (ו) פתות א'תה פתים ויצקת עליה שמן מנחה הוא: ס
 (ז) ואם מנחת **מרחשת** קרבנך ס' לת בשמן תעשה:
 (ח) והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה ליק' נק' **והקריבה** אל הכ' הו' **והגישתה** אל המזבח:
 (ט) **והריים** הכ' הו' מן המנחה את אפקרתה והקטיר המזבחה אשה ריח ניח' ס' ליק' נק':
 (י) והנותרת מן המנחה לאהר' ו' וילבניו ק' דש קדשים מאשי יק' נק':

פסוקים כלליים למנחות (נדר ונדבה)

ויקרא ב' (יא) כל המנחה אשר תקריבו ליק' נק' **לא תעשה חמץ** פי כל שא' ר' וכל דבש ל' א' תקטירו ממנו אשה ליק' נק':

(יג) וכל קרבן מנחתך **במלח** תמלח ול' א' תשבית מלח ברית אל הי'ך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ס

ויקרא צו ו' (ז) וזאת תורת המנחה הקרב א'תה בני אהר' ו' לפני יק' נק' אל פני המזבח:
 (ח) והרים ממנו בקמצו מס' לת המנחה ומשמנה ואת כל הלב' נה' אשר על המנחה והקטיר המזבח ריח ניח' ס' אפקרתה ליק' נק':
 (ט) והנותרת ממנה י' אכלו אהר' ו' ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר א'הל מועד י' אכלוה:
 (י) **לא תאפה חמץ** חלקם נתתי א'תה מאשי ק' דש קדשים הוא כחטאת וכאשם:
 (יא) כל זכר בבני אהר' ו' י' אכלנה חק עולם לד' ר' תיכם מאשי יק' נק' כ' ל' אשר יגע בהם יקדש: פ

ויקרא צו ז' (ט) וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל געשה במרחשת ועל מחבת לכ' הו' המקריב א'תה לו תהיה: (י) וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהר' ו' תהיה איש כאחיו: פ

מנחות נדר ונדבה נוספים המוזכרים בגמרא

- * **מנחת כהים** – שמן, לבונה, הגשה [ר"ש-אין הגשה כי אין קמיצה], אין תנופה
 * **מנחת נכרים** – שמן, לבונה, הגשה, אין תנופה
 * **מנחת נשים** – שמן, לבונה, הגשה, אין תנופה

קדשים אחרים מגידולי קרקע

סל מצות של נזיר

במדבר ו' (יג) וזאת תורת הנזיר ביום מל' את ימי נזרו' וביא א'תו אל פתח א'הל מועד:
 (יד) והקריב את קרבנו ליק' נק' כבש ב'ן שנתו תמים אחד לע' לה וכבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת ואיל' אחד תמים לשלמים:
 (טו) **וסל מצות ס' לת חל' ת בלול' ת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן** ומנחתם ונספיהם:
 (טז) והקריב הכ' הו' לפני יק' נק' ועשה את חטאתו ואת ע' לתו:
 (יז) ואת האיל' יעשה זבח שלמים ליק' נק' על סל המצות ועשה הכ' הו' את מנחתו ואת נספו:
 (יח) וגלח הנזיר פתח א'הל מועד את ר' אש נזרו' ולקח את שער ר' אש נזרו' ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים:
 (יט) ולקח הכ' הו' את הזר' ע' בשלה מן האיל' ונחלת מצה אחת מן הסל ורקיקי מצה אחד ונתן על כפי הנזיר אחר התגלחו את נזרו':
 (כ) והניף אותם הכ' הו' תנופה לפני יק' נק' ק' דש הוא לכ' הו' על חזה התנופה ועל שוק התרומה ואחר ישטה הנזיר יין:

חלות תודה | חמץ – אינם קרבים על המזבח – לא באמת "מנחה" |

(יא) וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליק' נק':
 (יב) אם על תודה יקריבו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלול' ת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וס' לת מרבת חל' ת בלול' ת בשמן:
 (יג) על חל' ת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמים:
 (יד) והקריב ממנו אחד מקל קרבן תרומה ליק' נק' לכ' הו' וז' רק את דם השלמים לו יתה: ...

מנחות שעה

מנחת שמיני | של ימי המילואים

ויקרא פרק ט

- (א) ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל:
 (ב) ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לע לה תמימם והקרב לפני יקן:
 (ג) ואיל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימם לע לה:
 (ד) ושור ואיל לשלמים לזבח לפני יקן וכן ומנחה בלילה בשמן פי היום יקן נראה אליכם:
 (ה) ויקחו את אשר צוה משה אל בני אהל מועד ויקרבוו כל העדה ויעמדו לפני יקן:

(יז) ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר:

מנחת נחשון

במדבר פרק ז

- (יג) וקרבונו קצרת כסף אחת של שים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלילה בשמן למנחה:

וכן לשאר הנשיאים

פרק III – מנחות נסכים

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ב

הלכה א: היין והסולת שמביאין עם הקרבן הם הנקראין נסכים והסולת לבדה נקראת מנחת נסכים, ומנחת נסכים אינה טעונה לא תנופה ולא הגשה ולא לבונה, אבל טעונה מלח, וכולה נשרפת על מזבח החיצון, ויתנסך היין על המזבח, ואין נותנין אותו על האש אלא מגביה ידו ויוצק על היסוד והוא יורד לשיתין. +/השגת הראב"ד/ ויוצק על היסוד. א"א זה שיבוש שלא היה יוצק על היסוד אלא בספל של יין שהיה בקרן מערבית דרומית עם ספל של מים של ניסוך המים בחג. +

הלכה ב: אין טעון נסכין אלא עולת בהמה ושלמים בלבד בין היו קרבן צבור או קרבן יחיד או כבש יולדת ואילו של כהן גדול הואיל והן עולות טעונים נסכים, אבל העוף והאשמות והחטאות אין מביאין עמהם נסכים, חוץ מחטאת מצורע ואשמו שנתפרשו נסכיהם בתורה.

הלכה ג: ומניין שאין מביאין נסכים עם החטאת והאשם שנאמר לפלא נדר או נדבה דבר הבא בנדר ונדבה יצאו חטאת ואשם ובכור ומעשר ופסח הואיל ואינן באין בנדר ונדבה אין טעונים נסכים, ומניין להביא שלמי חגיגה ועולת ראייה לנסכים שנאמר או במועדיכם.

מנחות נסכים – סיכום כללים

רק עם עולת בהמה [כבש או פר] או שלמים – כולל שלמי חגיגה ועולות ראייה

לא באה עם חטאת או אשם או בכור או מעשר או פסח

אינה טעונה לא תנופה ולא הגשה ולא לבונה, אבל טעונה מלח, וכולה נשרפת על המזבח

פסוקים – כולל כמויות סולת ושמן לכל קרבן

במדבר שלח טו (א) וידבר יקן אל משה לאמר:

(ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל ארץ מושבתי אשר אני נתן לכם:

(ג) ועשיתם אשה ליקן ע' לה או זבח לפלא נדר או בנדבה או במ' עדיכם לעשות ריח ניח'ח ליקן וכן מן הבקר או מן הצאן:

(ד) והקריב המקריב קרבנו ליקן וכן מנחה ס' לת עשרון בלול ברבעית ההין שמן: [=3 לוג, הין=12 לוג]

(ה) ונינו לנסך רביעית ההין תעשה על הע' לה או לזבח לכבש האחד:

(ו) או לאיל תעשה מנחה ס' לת שני עשר ג'ים בלילה בשמן שלשית ההין:

(ז) ונינו לנסך שלשית ההין מקריב ריח ניח'ח ליקן וכן:

(ח) וכי תעשה בו בקר ע' לה או זבח לפלא נדר או שלמים ליקן וכן:

(ט) והקריב על בן הבקר מנחה ס' לת של ששה עשר ג'ים בלילה בשמן חצי ההין:

- (י) ויניו תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניח ליק' נק:
 (יא) ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים:
 (יב) כמספר אשר תעשו ככה תעשו לאחד כמספרם:
 (יג) כל האזרח יעשה ככה את אלה להקריב אשה ריח ניח' ת ליק' נק:
 (יד) וכי גור אתכם גר או אשר בתוכם לד' ר' תיכם ועשה אשה ריח ניח' ת ליק' נק פאשר תעשו כן יעשה:
 (טו) הקהל חקה אחת לכם ולגר הגר חקת עולם לד' ר' תיכם ככם כגר יהיה לפני יק' נק:
 (טז) תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר הגר אתכם: פ

כגון

מנחת תמיד | מנחת נסכים

- במדבר פינחס כח (א) וינדבר יק' נק אל מ'שה לאמ'ר:
 (ב) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניח' חי תשמרו להקריב לי במועדו:
 (ג) ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו ליק' נק כבשים בני שנה תמימים שנים ליום ע'לה תמיד:
 (ד) את הכבש אחד תעשה בב'קר ואת הכבש השני תעשה בין הערבנים:
 (ה) **ועשירית האיפה ס'לת למנחה בלולה בשמן כתית רביעת ההין:**
 (ו) ע'לת תמיד העשירה בהר סיני לריח ניח' ת אשה ליק' נק:
 (ז) ונסכו רביעת ההין לכבש האחד בק'דש הסך נסך שכר ליק' נק:
 (ח) ואת הכבש השני **תעשה בין הערבנים מנחת הב'קר וכנסכו תעשה** אשה ריח ניח' ת ליק' נק: פ

וכן מוספי שבת ומועדים במדבר כ"ח – כ"ט

יוצא מן הכלל

מנחת מצורע | מנחת נסכים – עם חטאת ואשם

ויקרא פרק יד

- (א) וינדבר יק' נק אל מ'שה לאמ'ר:
 (ב) זאת תהיה תורת המצ'רע ביום טהרתו והוא אל הפ'הו:

 (י) **וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושל'שה עשור גים ס'לת מנחה בלולה בשמן ול'ג אחד שמן:**
 (יא) והעמיד הפ'הו המטהר את האיש המטהר נא'תם לפני יק' נק פתח א'הל מועד:
 (יב) ולקח הפ'הו את הכבש האחד והקריב א'תו לאשם ואת ל'ג השמן והניף א'תם תנופה לפני יק' נק:
 (יג) ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת הע'לה במקום הק'דש פי כחטאת האשם הוא לפ'הו ק'דש קדשים הוא:

 (יט) ועשה הפ'הו את החטאת וכפר על המטהר מטמאתו ואחר ישחט את הע'לה:
 (כ) והעלה הפ'הו את הע'לה ואת המנחה המזבחה וכפר עליו הפ'הו וטהר: ס
 (כא) **נאם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון ס'לת אחד בלולה בשמן למנחה ול'ג שמן:**
 (כב) ושתי ת'רים או שני בני יונה אשר תשיג ידו והיה אחד חטאת והאחד ע'לה:
 (כג) והביא א'תם ביום השמיני לטהרתו אל הפ'הו אל פתח א'הל מועד לפני יק' נק:
